

KAREL: Podepisuju, jak jinak, když to říká Jan Přeučil, uznávaný rétor a herec.

HONZA: To mě těší.

KAREL: Skromnost stranou. Musíme se pochválit, nikdo jiný to za nás neudělá. My lidé jsme zvláštní, neodpouštíme si svoje neúspěchy, bičujeme se za ně, stále o nich přemýšlíme a zapomínáme se z nich poučit. Něco se mi nepovedlo při vystoupení před lidmi? Příště to udělám jinak, promyslím si to v hlavě a těším se, že to vyzkouším. Nezdár by nás neměl blokovat, ale posunout. Je nějaký nezdár, ze kterého se poučil Přeučil?

HONZA: Měl jsem velké štěstí, že mě na divadelní fakultě vyučovali Radovan Lukavský nebo Karel Höger, ohromné osobnosti. Individuální tréninky jevištní řeči, jednou za 14 dní dvouhodinovou, nám dávala profesorka Fierlingerová, sestra bývalého komunistického předsedy vlády. Učila nás dospělé lidi od základu správně hovořit. U ní jsme trénovali, ovšem v praxi je to složitější. Vypadne paměť a text a jste v háji zeleném. Je na vás, jak se s tím vyrovnáte. Musíte najít řešení a na rozhodnutí máte sotva vteřinu.

Tady s dovolením opět vstoupím do Honzova povídání. Zvykněte si, není to naposled. Umět se rozhodnout během pár okamžiků, když na vás visí oči lidí, je jedna z nejtěžších disciplín. Vzpomínám si, kdysi dávno, když jsem začínal moderovat Televizní noviny, předal generální ředitel televize Vladimír Železný nám moderátorům neocenitelnou radu. Bavili jsme se o naší práci, změřil si nás, vycházející moderátorské hvězdy, a prohodil, že „zprávy může moderovat i cvičená opice“. Píchnul do vosího hnízda naší ješitnosti.

„Cvičená opice? Tak ať je moderuje.“ Jenže ředitel pokračoval: „Správný moderátor se pozná tak, že když se něco na place stane, umí se okamžitě rozhodnout, nějak zareagovat, něco říct a nedívat se jen s vytřeštěnými očima do kamery.“ Naše hlavy okamžitě vymyslely protiargument. „No jo, co když se ale rozhodneme špatně?“ namítali jsme pobaveně. „Špatná je jediná věc,“ promluvil dlouholetá zkušenost ředitele, „špatně je se nerozhodnout a nic nedělat, všechno ostatní je správné, a jestli vám někdo s odstupem času bude říkat, že jste se měli rozhodnout jinak, udělat to obráceně, použít jiná slova, nic na něj nedejte. On tam neseseděl, nebyl ve vaší moderátorské kůži, nemusel se pod tlakem situace rozhodnout.“

KAREL: Solí projevu každého řečníka je jeho charisma, o kterém jsme už mluvili. Dá se trénovat. Dá se naučit. Podpoří naši přesvědčivost.

HONZA: Pěstujeme si jméno. Lidé si řeknou: „Dnes bude Karel Voříšek. Ježíš, to je bezvadný, ten je příjemný.“ Nebo: „A jééé, je-žišmarjá, zase Přeučil, jééé...“

KAREL: Já bych na Přeučila šel, je výborný. Seděl bych mezi posluchači a ani bych nedutal. Když zůstanu u průměru projev jako bitva, probrali jsme vojevůdce, zbraně, ale co protivník, tedy publikum? Rozoznávají herci nějaké typy diváků?

HONZA: Diváci hercům pomáhají. Je zajatá komedie a v ní určitá místa, kdy se vždycky lidé zasmějí, zaberou na fór. Pro nás je to odrazový můstek. Když smích nepřijde, víme, že divák nebo my herci nejsme v kondici, a o to víc se musíme snažit. Hrajeme *Veselé paničky windsorské* na Pražském hradě. Jedna z nejúspěšnějších inscenací, kterou režíroval Jirka Menzel. Bolek Polívka v hlavní roli. S Jardou Satoranským a dalšími kolegy v ní hrajeme takové přísluhovače. Víím, že po pěti deseti minutách je několik replik, kdy se lidé velice srdečně a upřímně zasmějí. Když bouří smíchem, oddechnu si: „Je to dobré, je to fajn obecenstvo.“ Ale když je ticho, pomyslím si: „Musíme přidat.“

KAREL: Stejně jako řečník před lidmi. Když se lidé zasmějí, ví, že jdou s ním a pouto je navázáno. Říkáte nějak určitým typům diváků?

HONZA: Kolegové v branži mají různé výrazy, ale já je nepoužívám. Ovšem po scénách, které se mi povedou a po nichž odcházím z bouřícího hlediště do zákulisí, vždycky k hercům prohodím: „Přátelé, laťka je vysoko nasazena.“

KAREL: A vysoko je i pro naše další povídání. V tuto chvíli opět říkám rétorické amen a jdu připravit další vořechové přeuchy z našeho druhého posezení.

